

Standpunt gemeente Nuenen n.a.v. behoefteonderzoek onder senioren, okt. 2018

Inleiding

Eind 2017 is een behoeftenonderzoek uitgevoerd onder senioren in de gemeente Nuenen. Het onderzoek is uitgevoerd onder leiding van prof. Kardol van de VU te Brussel.

De aanleiding voor het onderzoek was het symposium OUD=IN op 31 jan. 2017 in het Klooster, waar prof Kardol een inleiding heeft verzorgd.

Een representatieve groep van ruim 400 senioren heeft deelgenomen aan het onderzoek door een uitgebreide schriftelijke vragenlijst in te vullen. De vragenlijsten zijn verspreid door de VOA's.

De onderzoeksresultaten zijn in juni 2018 door prof Kardol aan de gemeente gepresenteerd. De gemeente heeft haar onafhankelijke adviesorgaan, de ASD, gevraagd een advies uit te brengen over het onderzoeksrapport en de daarin opgenomen conclusies en aanbevelingen. Op 13 oktober 2018 heeft de gemeente het definitieve advies van de ASD over het onderzoek ontvangen.

In deze memo zet de gemeente haar standpunt uiteen over de resultaten van het onderzoek en geeft zij aan hoe zij het gemeentelijk ouderenbeleid de komende jaren wil insteken. In haar standpunt zijn de adviezen van de ASD meegewogen, maar niet integraal overgenomen. De memo geldt als onderlegger voor het gesprek met vertegenwoordigers van de ouderenbonden en leden van de werkgroep OUD=IN over het toekomstig gemeentelijk ouderenbeleid op 31 okt. 2018.

Algemene conclusies

De algemene conclusie uit het onderzoek is dat de senior in Nuenen over het algemeen redelijk gezond, bemiddeld en ondernemend is.

Zo blijkt uit het onderzoek dat 90% van de respondenten tevreden is met het leven, zich niet verveelt en leeft met hoop voor de toekomst. Een hoog percentage (meer dan 70%) scoort een 8 of hoger bij de beoordeling van de kwaliteit van leven en negen op de tien senioren geven aan dat het prettig wonen is in hun buurt.

In verhouding tot andere gemeenten kent Nuenen een lager percentage senioren met chronische en fysieke beperkingen. Wel heeft één op de tien senioren het gevoel dat de Nuenense samenleving hem of haar niet meer serieus neemt en één op de vijf heeft het gevoel dat de samenleving denkt dat hij/zij niets meer te bieden heeft.

Kortom het gaat best goed met de senioren in Nuenen.

Inclusief beleid: algemeen waar mogelijk, apart indien nodig

Op basis van voornoemde conclusies zijn wij geen voorstander van een apart gemeentelijk seniorenbeleid. De gemeente Nuenen is voorstander van een *inclusief beleid*.

Een inclusieve samenleving betekent dat mensen met een beperking (lichamelijk, geestelijk of psychisch) of chronische ziekte op alle levensgebieden volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving.

Inclusief beleid is geen doelgroepenbeleid. Een inclusieve samenleving is een samenleving waarin reguliere oplossingen juist de voorkeur krijgen boven oplossingen voor specifieke doelgroepen. Voorwaarde is echter wel dat die toegankelijk zijn voor alle burgers. Is dat nog niet het geval? Dan is specifiek beleid voor bepaalde doelgroepen nodig. Net zo lang tot ook zij gebruik kunnen maken van het reguliere beleid.

Samengevat: **algemeen waar mogelijk en specifiek waar nodig**. Soms is een algemene, generieke aanpak nodig, gericht op iedereen. En soms vragen specifieke groepen zoals mannen, vrouwen, senioren, jongeren, migranten, of mensen met een beperking juist om een specifieke aanpak waardoor zij uiteindelijk ook volwaardig mee kunnen doen in de samenleving.

Een belangrijke randvoorwaarde voor het slagen van inclusief beleid is dat verschillende groepen burgers bij de ontwikkeling, uitvoering en toetsing van beleid worden betrokken.

Een actieve burgermaatschappij (civil society) vinden wij van groot belang. Burgers ondernemen op eigen initiatief en eigen verantwoordelijkheid acties in het publieke domein. De burgermaatschappij wordt grotendeels in stand gehouden door vrijwilligers. De resultaten van het onderzoek laten zien dat juist bij onze senioren een groot potentieel vrijwilligers aanwezig is. Voor ons als gemeente is het de uitdaging om te zoeken naar nieuwe en creatieve vormen die alle burgers actief betrekken.

Waar gaan we mee aan de slag: korte en lange(re) termijn

Het gaat dus over het algemeen goed met de senioren in de gemeente Nuenen. Dat neemt niet weg dat er inwoners zijn, waaronder senioren, die het zelf niet (meer) kunnen redden. Deze groep verdient onze blijvende aandacht.

Uit het behoefteonderzoek onder senioren komt een aantal aandachtspunten naar voren waar we als gemeente, in samenspraak met het maatschappelijk middenveld en senioren, in het bijzonder onze aandacht op willen richten. Daarbij maken we onderscheid tussen acties op de korte(re) termijn en acties op de lange(re) termijn. De hieronder genoemde acties zullen nog verder dienen te worden uitgewerkt en geconcretiseerd. Daarvoor worden gelegenheidscoalities gesloten.

Korte(re) termijn

- **Mobiliteit**; de gemeente faciliteert het project "Automaatje". In de begroting is hiervoor structureel een bedrag opgenomen.
-1^e helft 2019-
- **Veiligheid** in en om de woning: de gemeente zal in overleg met de verantwoordelijke instanties aandringen op een verhoging van de zichtbaarheid van politie op straat (en de BOA's).
We gaan in overleg met de Woonadviesgroep of zij de inbraakgevoeligheid van woningen kunnen beoordelen. Een soortgelijke actie is ook op het gebied van brandveiligheid en het senioren proof maken van woningen ingezet.
-1^e helft 2019-
- **Toegankelijkheid**: de gemeente is bezig met het opstellen van een nieuwe nota toegankelijkheid (vooral voor mensen met een fysieke beperking). Obstakels worden

in kaart gebracht en zullen vervolgens worden meegenomen in de beheersplannen van de afdeling openbare werken.

-Eind 2018, voorjaar 2019-

- **Eenzaamheid:** de gemeente blijft het activerend huisbezoek onder senioren (in 2018 bij de groep 80+) faciliteren. Initiatieven in de wijk voor het organiseren voor laagdrempelige inlooptmogelijkheden voor buurtbewoners zullen we waar mogelijk faciliteren.
-2018-2019-
- **Armoede;** inwoners, waaronder een kleine groep senioren, die moeite hebben de eindjes aan elkaar te knopen, verdienen blijvende aandacht door een goede communicatie over de mogelijkheden voor financiële ondersteuning en compensatie. Communicatie over regelingen vindt plaats via het CMD, de gemeentelijke website, lokale media en de ouderenadviseurs, schuldhulpverlening.
-1^e helft 2019-
- **Wonen:** de communicatie en voorlichting over woningaanpassingen (Wmo) zal worden geïntensiveerd. We gaan waar mogelijk en binnen de kaders van landelijk wetgeving, belemmeringen wegnemen voor het realiseren van mantelzorgwoningen en zogenaamde kangoeroe woningen (denk aan aanvraagprocedures, bestemmingsplannen, vergunningen etc.).
-2^e helft 2019-
- **Inspraak:** de gemeente betreft senioren zoveel mogelijk bij gemeentelijke beleidsuitvoering – en ontwikkeling. De ASD is het adviesorgaan van de gemeente op het terrein van het sociaal domein. De ASD adviseert gevraagd dan wel ongevraagd over het gemeentelijk beleid. De ASD is breed samengesteld (nb op gezette tijden zoekt de ASD nieuwe onafhankelijke leden). De ouderenbonden hebben periodiek overleg (2x p.j.) met de portefeuillehouder. Belangenbehartiging staat centraal tijdens dit overleg.
-doorlopend-

Lange(re) termijn

- **Ontmoeting en respijtzorg:** de gemeente faciliteert waar mogelijk de ontwikkeling van laagdrempelige fysieke plekken op wijk-niveau waar senioren elkaar kunnen ontmoeten, waar activiteiten plaatsvinden, mogelijk maaltijden genuttigd kunnen worden en eventueel respijtzorg wordt aangeboden. Deze initiatieven doen veelal een beroep op vrijwilligers. Het aantal vrijwilligers dat bereid is bepaalde, complexe taken te doen is echter beperkt. Professionele ondersteuning van deze vrijwilligers, vooral bij de opstart van een project (LEV groep) kan in dit opzicht een oplossing bieden. De professionele inzet zal echter altijd van beperkte omvang en duur zijn.
-2^e helft 2019-1^e helft 2020-
- **Woonvisie:** de meeste ouderen willen met aanpassingen in hun eigen huis blijven wonen. Er hoeft niet op grote schaal apart voor senioren te worden gebouwd. Wat wel

nodig is diversiteit in bouw; wooneenheden voor eenoudergezinnen, alleenstaande ouderen en jongeren, etc. Dit geeft mogelijkheden voor alle groepen om een woning te kiezen, ook voor ouderen en dit bevordert de doorstroming. De gemeente heeft onderzoeksbureau Compaaenen opdracht gegeven om de toekomstige behoefte aan woningen, ook voor ouderen en mensen met een handicap in kaart te brengen. Deze gegevens worden meegenomen in het overleg met de woningbouwcorporaties en bij het vaststellen van een woonvisie. We gaan senioren uitnodigen mee te praten bij het opstellen van een nieuwe woonvisie.

-Najaar 2018- 2^e helft 2019 (woonvisie)-

- **Vrijwilligers:** de burgermaatschappij (civil society) wordt in stand gehouden door organisaties/verenigingen die veelal werken met vrijwilligers. Senioren tot ongeveer 80 jaar bieden een groot potentieel. De kunst is deze groep te motiveren vrijwilligerswerk te doen. We gaan in overleg met de LEV groep (steunpunt vrijwilligers) hoe dit potentieel kan worden bereikt (en zo lang mogelijk behouden).

-2^e helft 2020-

Bij de uitwerking kijken we welke partij daarvoor nodig is (gelegenheidscoalities). Ouderenbonden worden uitgenodigd om mee te denken.